

Vergaderjaar 2022–2023

30 252

Toekomstvisie agrarische sector

35 334

Problematiek rondom stikstof en PFAS

Nr. 68

**BRIEF VAN DE MINISTERS VAN LANDBOUW, NATUUR EN
VOEDSELKWALITEIT EN VOOR NATUUR EN STIKSTOF**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 november 2022

Hierbij ontvangt u op verzoek van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit een afschrift van mijn reactie op de petitie van Netwerk GRONDig en meerdere organisaties met betrekking tot een oplossingsrichting in de stikstofcrisis, die op 13 september 2022 aan de commissie is aangeboden. Ik waardeer de inzet van Netwerk GRONDig en deze organisaties om mee te denken over opties om ammoniakemissie te reduceren met oog voor het verdienmodel van de agrarische ondernemer.

In de petitie wordt verzocht om uitvoering te geven aan de in december 2020 aangenomen motie van het lid Harbers c.s.¹, die het volgende vraagt: «... om een optie te bieden om af te wijken van nieuw- of verbouw van stallen met emissiearme maatregelen, mits de gestelde normen en doelen op bedrijfsniveau worden gehaald met geborgde emissiearme bedrijfsmanagementmaatregelen ...».

Voor de uitvoering van deze motie heb ik reeds een aantal acties in gang gezet. Vooropgesteld: managementmaatregelen kunnen een relevante bijdrage leveren aan de stikstofreductie. Ik onderzoek de mogelijkheden om aan te tonen dat met managementmaatregelen de ammoniakemissie onontkoombaar afneemt op bedrijfsniveau en daarmee zekerheid te bieden dat de natuur geen schade oploopt. Hiervoor is verbetering van de datakwaliteit op bedrijfsniveau nodig die nauwkeuriger, beter borgbaar en handhaafbaar moet zijn. Mijn ambtsvoorganger heeft uw Kamer hierover geïnformeerd in de brief van 21 april 2022². Dergelijke zekerheid is noodzakelijk om te kunnen waarborgen dat (berekende) emissiereducties de toets van de rechter kunnen doorstaan. In dit kader wordt ook aansluiting gezocht bij lopende onderzoeken voor de (afrekenbare) stoffenbalans, de maatwerkaanpak voor het 7^e actieprogramma nitraat-richtlijn en de Kritische Prestatie Indicatoren (KPI) voor kringloop-

¹ Kamerstuk 35 600, nr. 39.

² Kamerstuk 32 813 en 28 973, nr. 1037.

landbouw aanpak. In het kader van de aanbevelingen van het rapport van de heer Remkes werk ik dit verder uit.

Daarnaast betrek ik ook het eindrapport van kwartiermaker de heer Tijssens, dat bijgevoegd is bij de kamerbrief over de appreciatie van het rapport van de heer Remkes op 14 oktober 2022³. Hierin worden adviezen gegeven over meer duidelijkheid over doelen voor stalsystemen en het belang van management-, voer- en geneticamaatregelen in het verminderen van ammoniakemissie. In november volgt een uitgebreide appreciatie op dit rapport.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
P. Adema

De Minister voor Natuur en Stikstof,
Ch. van der Wal-Zeggelink

³ Kamerstukken 30 252 en 35 334, nr. 35.